



SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DE L'ANOIA AL BAIX CINCA

12ª Etapa : LA SELVA DEL CAMP - L'ALBIOL - LA MUSSARA

22 de Gener 1995

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú	7.00 h
Selva del Camp esmorzar	8,45 h
Inici d'etapa	9.15 h
Font al peu d'un cedre Reagrupament	10,27 h
	10,42 h
L'Albiol Reagrupament	11,46 h
	12,18 h
Carretera de Vilaplana a Mont. ral Fi d'etapa	13,03 h
Borges del Camp Dinar	14,00 h
Sortida cap a Vilanova.	16,00 h
Vilanova i la Geltrú.	18,00 h

Notes.-

** Hi ha fonts amb aigua en el carrer major de La Selva, a uns 1,5 Kms d'inici d'etapa (Font dels Gossos), en el poble de l'Albiol.

** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i vigileu que hi sigui tothom.



SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

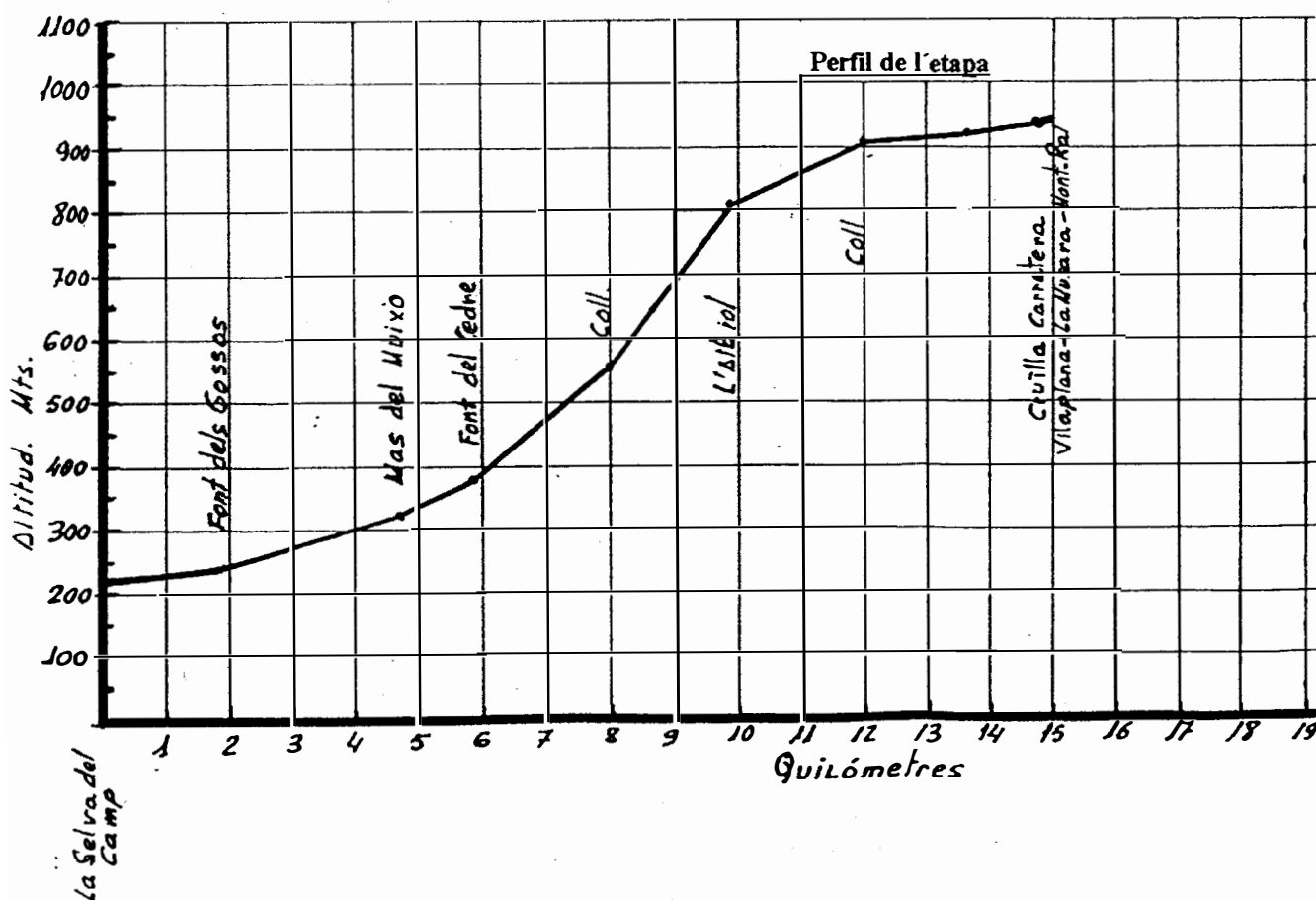
DE L'ANOIA AL BAIX CINCA

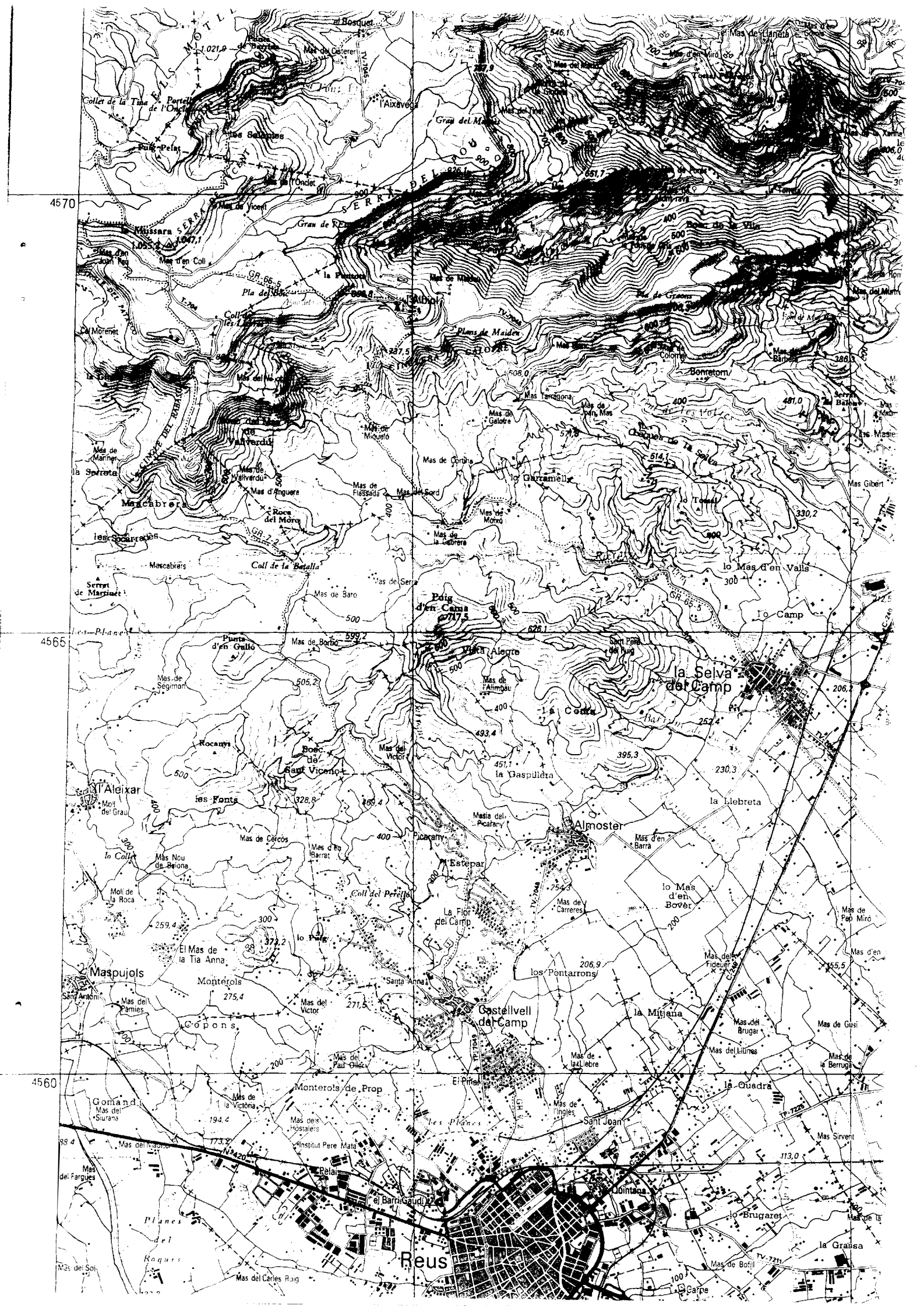
12ª Etapa : LA SELVA DEL CAMP - L'ALBIOL - LA MUSSARA

22 de Gener 1995

Avui seguirem el camí de seguretat que bastiren els romans per anar de TARRACO a LLERDA i també a CAESARAUGUSTA. Aquest camí, després de LA SELVA, entra en una vall per a pujar després de cara a L'ALBIOL i continuar d'aquí per terreny alt sense perill d'emboscades, donats els costums tàctics dels romans de construir torres de guaita i defensar d'un destacament per a protegir els llocs perillosos, que hom creu que hi hauria hagut a l'emplaçament del castell una talaia pre-romana. Com trobarem més endavant a la MUSSARA (PUIG DE LA TORRETA) i la fortificació romana a la carena de la SERRA LA LLENA al final de la pujada del camí de la TORRE; als romans els era imprescindible continuar aquest castell de guaita per a protegir el camí en el punt en què aquest ha d'enfilar-se costa amunt fins a L'ALBIOL.

SECCIÓ DE SENDERS





DESCRIPCIO DEL RECORREGUT

LA SELVA DEL CAMP - L'ALBIOL - CTRA. DE MONT-RAL

0,00 0,00 0,000

Sortim de LA SELVA enfilant el carrer major en direcció nord; al final del carrer, veiem el cementiri a la dreta i agafem el carrer del Raval de Sant Pau baixant i en el mateix sentit que portavem. Aviat trobarem la riera de la Selva però no la creuarem, anirem paral·lels a la seva ribera, aigües amunt. Dalt al nord-oest veiem l'ALBIOL, com un promontori que sobresurt de la resta de la serralada.

0,12 0,12 -

deixem a la dreta, un camí que travessa el riu, més endavant en deixem un altra a l'esquerra.

0,05 0,17 -

Troblem un altre camí a la dreta que també travessa el riu, nosaltres anem rectes amunt pel camí ample. Podem apreciar els estralls produïts a les ribes del riu per les fortes plujes d'aquesta tardor.

0,08 0,25 1,500

FONT DELS GOSSOS, a la banda esquerra del camí i envoltada d'una arbreda.

0,03 0,28 -

Creuem la riera sobre un pont i continuem vorejant-la per la ribera esquerra.

0,07 0,35 -

Aqüeducte a l'esquerra del camí, hi ha una placa que diu, any 1567.

0,18 0,53 -

Mas del MUIXO, a l'esquerra del camí, dedicats a la cria de bestia exòtica.

0,09 1,02 4,400

Passem el barranc del SALT sobre un pont, a l'altra banda el camí bifurca: el de l'esquerra baixa per tornar a creuar la riera i enfilarse fins el coll de la BATALLA; el nostre GR va cap a la dreta.

0,03 1,05 -

Bifurcació; a l'esquerra anirem al MAS DEL SORT, nosaltres anem cap a la dreta.

0,07 1,12 4,880

Cruïlla de camins carreters, uns 25 metres davant nostre hi ha una font al peu d'un esvelt cedre, anem per la pista de la dreta, aviat comencem a pujar de valent.

0,12 1,24 -

Barraca a l'esquerra del camí.

0,02 1,26 6,550

Bifurcació; cap a la dreta ens portaria a una gran bassa de plàstic, nosaltres anem rectes amunt fins a passar propers al llom que ens porta de cara a la serralada.

0,01 1,27 -

Cruem per sota d'una línia d'alta tensió.

0,06 1,33 -

Passem pel costat d'una barraca.

0,05 1,38 7,430

Collet al peu d'un elevat esperó de roca rogenca, trobem una pista a la dreta i la seguim. La pista retomba cap a la dreta rodeijant l'esperó de roca; més endavant la deixarem per un corriol que puja fort cap a la dreta.

0,05 1,43 7,500

Al final d'un grau molt ben treballat sobre la pedra arenisca roja, anirem planers cap a la dreta entrant al vessant del barranc del SALT, que neix precisament sota l'Albiol.

0,11 1,54 8,000

Després de baixar una mica passem el barranc del SALT a gual i ens enfilem pel vessant oposat, farem amples llaçades tot guanyant alçada, en algunes tramades encara es conserva l'empedrat del camí antic.

0,12 2,06 8,580

Final de la llarga pujada, passem un replà herbós i tornem a pujar de cara a l'ALBIOL, que veiem dalt, davant nostre.

0,07 2,13 9,090

Creuem la carretera d'accés al poble, anem pujant per un sender que segueix el llom.

0,05 2,18 9,170

Retrobem la carretera i entrem a l'ALBIOL. Es un municipi que pertany a la comarca del Baix Camp, amb un nucli urbà molt petit, on hi viuen una centena escassa de persones, si bé els caps de setmana és molt concorregut. Té una església dedicada a Sant Miquel edificada el 1791.

Anirem a passar pel davant de la font, sota mateix del turó on s'assentava l'antic castell.

Sortim del poble per la pista que va planera cap el nord-oest, pel peu del tallat del castell.

0,02 2,20 9,670

Bifurcació en una petita collada, hi ha un pal indicador, el camí de la dreta porta a l'inici del grau de l'ESTELADA i a les FONTS DEL GLORIETA, anem cap a l'esquerra.

0,03 2,23 10,020

Deixem la pista, que ens portaria a la FONT MAJOR i després a la carretera que puja a LA MUSSARA, anem per un sender que puja en direcció al dipòsit d'aigua del poble. Arribats a aquest, el voregem per la dreta enfilant per l'anomenat camí del GRAUET.

0,08 2,31 10,800

Després de passar sobre alguns trams força deteriorats de l'empedrat antic, fem unes ziga zagues pujant un escalonat artificial de més d'un metre d'amplada.

0,05 2,36 11,300

*Final de la llarga pujada,
camins i seguim pel de l'esquerra pel mig del bosc.*

0,02 2,38 -

Deixem el camí per un sender que va cap a la dreta. Aquest tram va seguint l'altiplà sense trobar vestigis del camí antic. Tot ha quedat canviat en obrir-se les pistes per desforestar.

0,03 2,41 12,340

Bifurcació, deixem el sender de la dreta, que baixa una mica, i anem cap a l'esquerra, més planers.

0,10 2,51 13,140

Creuem un ample tàlveg girant cap a la dreta, des d'aquest punt el camí és carreter.

0,10 3,01 14,300

Quan la pista retomba cap a l'esquerra, la deixem i anem de pla per un sender cap a la dreta.

0,02 3,03 14,550

En una ampla collada trobem l'entroncament de la carretera de VILAPLANA a la MUSSARA amb la que baixa a MONT-RAL. Per aquí passa també l'ancestral camí de REUS a PRADES i ULLDEMOLINS, el qual seguirem en la propera etapa.

L'ALBIOL

L'extensió del terme del l'Albiol és de 20,22 Km², envoltat pels d'Alcover (NE), de l'Alt Camp, i l'Aleixar (SW), La Selva (S) i Vilaplana (W). El relleu és molt marcat i compartimentat; és bàsicament vertebrat en tres depressions: **La Vall de Rascaç o de Samuntà**, amb el **Barranc de l'Albiol**, afluent per la dreta del riu de la Glorieta, la **vall de Bonretorn** amb el **torrent de les Voltes** i la **vall de la Selva** amb la **riera de la Selva**. L'Albiol es troba a cavall dels termenals

contraforts de les muntanyes de Prades. L'altitud del terme oscil·la entre els 230 i els 985 metres. L'església, que aglutina el nucli de la població que dona nom al municipi és als 819 m i el castell als 839 m. Una carretera local uneix Vilaplana del Camp i l'Albiol i Bonretorn i es prolonga fins a enllaçar amb la carretera de Reus a Montblanc.

Tota la part alta del terme és pràcticament inutilitzable per als conreus, que s'han de refugiar a les zones baixes del municipi. 800 ha són de bosc, sobretot de pins, i 400 de garriga i erm. El principal conreu és l'avellaner, que s'estén per 460 ha de secà i regadiu, seguit per l'olivera, el garrofer i la vinya i els cereals.



El nom del poble, l'Albiol, documentat el 1158, pronunciat també a la comarca **l'Aubiol i l'Obiol**, tindria, segons Moreu Rey, un origen llatí, *Alveolu*, significant "lloc de recollida o conducció d'aigua". M. de Montoliu el fa d'origen aràbic i Moll el suposa derivat del patronímic d'un terratinent llatí (*Albiolus*). Moreu sosté la tesi

hagut una talaia pre-romana que hauria subsistit fins que el sarraïns foren empesos cap a les muntanyes de Prades pels

repobladors catalans, moment en què hi haurien aixecat el seu primer bastió defensiu. Aquest castell sarraí fou conquerit al començament del segle XII per Guillem de Claramunt, que l'hauria arrasat després de la victòria assolida en l'encara ara denominat **coll de la Batalla**, documentat ja en el segle XV. Morera creu, en canvi, en l'existència d'una masia àrab que donaria nom al terme i en l'explotació sarraïna de les seves mines d'argent.

Les mines d'argent, que semblen referenciades, en la carta de població de la Selva de 1165, a Bonretorn, eren explotades al començament del XIV pel selvatà Ramon Cogul, que topà amb l'oposició del batlle de la Selva. La darrera referència a l'explotació de les mines d'argent és del 1396.

L'esperit bèl·lic del poble reflectit ja en els dos homes de l'Albiol que van per altri a la croada de Granada de 1309 trobà la seva culminació en la lluita sostinguda entre el paborde Guerau de Rocabertí i Eimeric Desprats. Desprats, senyor del Morell, a les incidències de les lluites fou tancat al castell de l'Albiol fins que, davant el perill d'un setge promogut per l'arquebisbe Joan d'Aragó, el pres fou dut al castell de Guimerà. El 1380, el poble demanà protecció contra la Selva al comte de Prades. El castell fou fet reforçar pel paborde el 1389. El 1410, en extingir-se la pabordia, l'Albiol fou cedit al canonge cambrer.

El poble de l'**Albiol** s'ajeu a redós (823 m d'alt) de les ruïnes del **castell de l'Albiol**, que s'endevina de grans proporcions. En resten petits llenços de la muralla, amb algunes torres mig aterrades, així com les edificacions centrals. Des del seu cim es divisa una extensa i bella panoràmica. L'església parroquial de **Sant Miquel** va datada a la clau de la portalada el 1791, tot i que una sepultura sigui del 1791, tot i que una sepultura sigui del 1766. Es d'una sola nau, amb capelles obertes entre els contraforts. Deseparegut el seu altar major que la tradició oral diu procedent del convent de St. Francesc de Reus, guarda un St. Miquel, que sembla una talla policromada popular del segle XVIII. Actualment es va restaurant. El llogaret conté diverses cases amb dovelles i noves construccions d'estiueig.

Bonretorn és una altre petit agrupament a l'esquerra del barranc de les Voltes, sorgit originàriament a l'entorn de la masia de **Bonretorn**, ara d'una dotzena de cases i que ja en el 1584 l'integraven 5 masos. Darrerament s'hi ha edificat una capella.

Dins el terme de l'Albiol hi havia **el Cogoll Roig**, citat com a dominicatura de l'església de la butlla de Celestí III de 1194. El domini sembla bastit damunt les ruïnes d'una fortificació sarraïna, devia ser compartit ja que Gureau de L'Albiol, en el seu testament del 1195, el cedeix a l'església de Tarragona amb la jurisdicció, delmes i censos. El 1293 l'arquebisbe en cedia tots els drets al paborde, i es reservava només el nomenament de batlles i jutges. Documentat fins el segle XVIII, ara no se'n conserva cap rastre.

També dins el terme de l'Albiol hi havia la **Quadra del senyor o Mas d'en Julià**, que des del segle XII fins el XVI estigué vinculada a la família selvatana de Julià de Vallcorba i després als Montoliu.

L'ermita de la **Mare de Déu de les Virtuts**, abans lloc de reunió de la batllia de Samuntà i ara terme d'Alcover, pertany a la parròquia de l'Albiol i es troba totalment arruïnada.

